

Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών

Ι.1.5– ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Οι επιλέξιμες κατηγορίες επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (ΚΑΔ) παρουσιάζονται στο Παράρτημα ΙΙ του παρόντος οδηγού.

Ι.1.6 - ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ - ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Ι.1.6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Ως **ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών** ορίζεται η ημερομηνία δημοσίευσης της πρόσκλησης.

Κατά τη διαμόρφωση του προτεινόμενου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού από την επιχείρηση, είναι υποχρεωτική η σύνδεση των αιτούμενων δαπανών με τις παρακάτω κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών:

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΜΕΓΙΣΤΟ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟ ΠΟΣΟΣΤΟ / ΠΟΣΟ ΣΤΟΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΟ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
1.	Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος	
2.	Μηχανήματα – Εξοπλισμός	
3.	Εξοπλισμός και Εγκαταστάσεις Προστασίας Περιβάλλοντος και Εξοικονόμησης ενέργειας και ύδατος	
4.	Πιστοποίηση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης	μέχρι 3.000,00€ ανά πιστοποιητικό συμπεριλαμβανομένων των προκαταρκτικών της πιστοποίησης δαπανών.
5.	Προβολή – Προώθηση	μέχρι 15.000€
6.	Λογισμικά και Υπηρεσίες Λογισμικού	μέχρι 20.000€
7.	Μεταφορικά μέσα	μέχρι 15.000€
8.	Παρακολούθηση υλοποίησης του Επενδυτικού Σχεδίου	μέχρι 2.500 €
9.	Μελέτες / έρευνες αγοράς	5.000 € και μέχρι 2.500 €/μελέτη
10.	Μισθολογικό κόστος εργαζόμενων (υφιστάμενο ή/και νέο προσωπικό) με χρήση ρήτρας ευελιξίας, άρθρο 98 ΚΑΝ ΕΕ 1303/2014 και άρθρο 2 παρ. 3 της ΥΑΕΚΕΔ.	40% και μέχρι 24.000€ ως ακολούθως: 12.000,00€ ανά ΕΜΕ (υφιστάμενη ή/και νέα) και μέχρι δύο ΕΜΕ

Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών

Κατά το στάδιο της ένταξης καθώς και κατά το στάδιο της αξιολόγησης και έγκρισης τροποποιήσεων επενδυτικού σχεδίου, το άθροισμα του Π/Υ των επιλέξιμων δαπανών στις Κατηγορίες με α/α (1), (2) και (3) ανωτέρω θα πρέπει υποχρεωτικά να είναι μεγαλύτερο ή ίσο του 50% του συνολικού επιχορηγούμενου Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου.

Κατά την ολοκλήρωση της επένδυσης και επί του τελικά πιστοποιούμενου κόστους αυτής, δεν θα ελέγχεται η τήρηση των μέγιστων ποσοστών των κατηγοριών δαπανών, ούτε η πρόσθετη απαίτηση της προηγούμενης παραγράφου παρά μόνο τα εγκεκριμένα επιχορηγούμενα ποσά ανά κατηγορία δαπάνης.

Α. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

1. Κτίρια, λοιπές εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος

Επιλέξιμες είναι κάθε μορφής εργασίες μετά ή άνευ υλικών επί κτιριακών και λοιπών εγκαταστάσεων καθώς και κάθε μορφής εργασίες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου που στοχεύουν στον εκσυγχρονισμό και στην ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών της ενισχυόμενης επιχείρησης, υπό τους ακόλουθους όρους:

- 1.1 Να εξασφαλιστεί και να προσκομιστεί η απαιτούμενη σύμφωνα με τον ισχύοντα Οικοδομικό Κανονισμό αδειοδότηση για τις εκτελούμενες εργασίες.
- 1.2 Να υπάρχει ιδιοκτησία ή παραχώρηση χρήσης ή μίσθωση ή νόμιμη σύσταση επικαρπίας επί του ακινήτου για χρονικό διάστημα τουλάχιστον έξι (6) ετών. Η περίοδος της εξαετίας υπολογίζεται από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης της επένδυσης. Η ιδιοκτησία, η μίσθωση, η σύσταση επικαρπίας ή η παραχώρηση χρήσης θα πρέπει να καταδεικνύεται με το 1ο αίτημα πιστοποίησης και πριν την καταβολή της δημόσιας επιχορήγησης. Ειδικά για ανέγερση κτιρίου, το μισθωτήριο πρέπει να είναι δώδεκα (12) έτη από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης της επένδυσης.
- 1.3 Δεν είναι επιλέξιμες οι υποχρεωτικές και σχετιζόμενες, είτε με την έκδοση αδειών είτε με την επίβλεψη δαπάνες.
- 1.4 Δεν είναι επιλέξιμες στην παρούσα Κατηγορία δαπάνες μελετών ανακαίνισης, διακόσμησης και λοιπές παρεμφερείς δαπάνες μελετών, εκτός εάν κατά την υλοποίηση και μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης διαπιστωθεί ότι κατέληξαν σε εφαρμογή.
- 1.5 Δεν είναι επιλέξιμες οι εργοδοτικές εισφορές για κατασκευαστικές εργασίες και οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη.

Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών

2. Μηχανήματα – Εξοπλισμός

Επιλέξιμες είναι δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια, μεταφορά εγκατάσταση και λειτουργία, νέων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού κάθε μορφής που στοχεύουν στον εκσυγχρονισμό και στην ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών της ενισχυόμενης επιχείρησης, υπό τους ακόλουθους όρους :

- 2.1 Ο προμηθευόμενος εξοπλισμός να είναι καινούργιος, αμεταχείριστος και στην κυριότητα της επιχείρησης.
- 2.2 Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.
- 2.3 Η δαπάνη χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη μόνο όταν ο εκμισθωτής μπορεί να συνάπτει συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1665/1986 (ΦΕΚ 194 Α'), όπως ισχύει, και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19 της Απόφασης του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού 81986/ΕΥΘΥ712/31.7.2015 «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία Ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων» (ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2015), όπως ισχύει.
- 2.4 Σε επενδυτικά σχέδια που έχουν ως έναν εκ των επιλέξιμων ΚΑΔ επένδυσης τον ΚΑΔ 49, τον ΚΑΔ 50, τον ΚΑΔ 77 ή αναλυτικούς αυτών, η προμήθεια αυτοκινούμενων μεταφορικών μέσων, σκαφών θαλάσσης χωρίς πλήρωμα και ποδηλάτων κάθε μορφής που προορίζονται προς εκμίσθωση, θεωρείται εξοπλισμός.

3. Εξοικονόμηση Ενέργειας και Ύδατος

Επιλέξιμες είναι κάθε μορφής ενέργειες και δαπάνες που συνδέονται με την εξοικονόμηση ενέργειας και ύδατος και με την προστασία του περιβάλλοντος, υπό τους ακόλουθους όρους :

- 3.1 Εφόσον οι δαπάνες αφορούν σε κτιριακές εργασίες μετά ή άνευ υλικών, εφαρμόζονται οι όροι της Κατηγορίας (1) ανωτέρω.
- 3.2 Εφόσον οι δαπάνες αφορούν σε εξοπλισμό, εφαρμόζονται οι όροι της Κατηγορίας (2) ανωτέρω.
- 3.3 Όσον αφορά στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από εγκατάσταση Α.Π.Ε., απαιτείται:
  - να εξασφαλιστούν, εφόσον απαιτούνται, οι κατάλληλες αδειοδοτήσεις τόσο για την υλοποίηση όσο και για τη λειτουργία της εγκατάστασης Α.Π.Ε.

Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών

- η παραγόμενη ηλεκτρική ισχύς της εγκατάστασης ΑΠΕ θα πρέπει αποδεδειγμένα να εξυπηρετεί τις ανάγκες της επιχείρησης
- η παραγόμενη ηλεκτρική ισχύς της εγκατάστασης ΑΠΕ δεν μπορεί να υπερβαίνει το άθροισμα των ηλεκτρικών καταναλώσεων της επιχείρησης
- η παραγόμενη ηλεκτρική ισχύς της εγκατάστασης ΑΠΕ δεν αποφέρει οικονομικό όφελος.

4. Πιστοποίηση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν στην προετοιμασία για την πιστοποίηση, καθώς και στη λήψη των αντίστοιχων πιστοποιητικών, υπό τον όρο το πιστοποιητικό (π.χ. ISO) να έχει εκδοθεί από διαπιστευμένο φορέα και μέχρι την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του έργου.

5. Προβολή – Προώθηση

Επιλέξιμες είναι κάθε μορφής ενέργειες και δαπάνες που στοχεύουν στην προβολή της επιχείρησης και στην προώθηση της υπηρεσίας/του προϊόντος της, υπό τους ακόλουθους όρους :

- 5.1 Επιτρέπεται η συμμετοχή σε εκθέσεις μόνο ως εκθέτης. Η συμμετοχή πρέπει να αφορά, είτε στην προώθηση **υπαρχόντων** προϊόντων και υπηρεσιών σε **νέες** αγορές, είτε στην προώθηση **νέων** προϊόντων και υπηρεσιών σε **δεδομένες για την επιχείρηση-εκθέτη** αγορές.
- 5.2 Στην περίπτωση συμμετοχής σε Επαγγελματικές Εκθέσεις που γίνονται στην Ελλάδα, το συνολικό επιλέξιμο κόστος (κόστος συμμετοχής, διαμονή, μετακίνηση, μεταφορά υλικών κλπ) δεν θα υπερβαίνει τις 3.000€/ έκθεση.
- 5.3 Στην περίπτωση συμμετοχής σε Επαγγελματικές Εκθέσεις που γίνονται στο Εξωτερικό το συνολικό επιλέξιμο κόστος (κόστος συμμετοχής, διαμονή, μετακίνηση, μεταφορά υλικών κλπ) δεν θα υπερβαίνει τις 6.000€/ έκθεση.
- 5.4 Δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες οι διαφημιστικές καταχωρήσεις στην τηλεόραση, το ραδιόφωνο και τις εφημερίδες.
- 5.5 Το κόστος αναβάθμισης υπάρχουσας ή η δημιουργία νέας ιστοσελίδας δεν θα υπερβαίνει το ποσό των 2.500 €. Η νέα ή η αναβαθμισμένη ιστοσελίδα θα πρέπει να εξυπηρετεί τις ανάγκες ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το/τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα.

6. Λογισμικά και Υπηρεσίες Λογισμικού

Επιλέξιμες είναι κάθε μορφής ενέργειες και δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια Λογισμικού υπό τους ακόλουθους όρους :

- 6.1 Προμηθευόμενο λογισμικό να είναι καινούριο και η επιχείρηση να είναι νόμιμος κάτοχος της άδειας χρήσης αυτού.

Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών

- 6.2 Παροχή υπηρεσιών υποστήριξης είναι επιλέξιμη μέχρι ένα έτος από το χρόνο προμήθειας.
- 6.3 Το κόστος παραμετροποίησης Λογισμικού/Εφαρμογών και εκπαίδευσης στη χρήση αυτών είναι επιλέξιμο ως δαπάνη μέχρι και 20% του κόστους αγοράς του λογισμικού/εφαρμογής.
- 6.4 Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν ιδιοκατασκευή λογισμικού από την ίδια την επιχείρηση που εγκρίθηκε για χρηματοδότηση.
- 6.5 Δεν είναι επιλέξιμη η ανανέωση αγοράς άδειας χρήσης για υπάρχον λογισμικό στην επιχείρηση.
- 6.6 Οι Υπηρεσίες προμήθειας/χρήσης Λογισμικού υπό καθεστώς «Software as a Service», «cloud computing» ή άλλο παρεμφερές αυτού, είναι επιλέξιμες.
- 6.7 Σε περίπτωση αγοράς λογισμικού εφαρμογών που απευθύνεται σε πελατειακό κοινό, θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα να εξυπηρετεί τις ανάγκες ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το/τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα (οι δαπάνες μετατροπής είναι επιλέξιμες).

7. Μεταφορικά Μέσα

Προμήθεια αυτοκινούμενων μεταφορικών μέσων υπό τους ακόλουθους περιορισμούς:

- a. Το μεταφορικό μέσο να είναι καινούργιο, αμεταχειριστο και στην κυριότητα της επιχείρησης.
- b. Το μεταφορικό μέσο να είναι :
 – είτε επαγγελματικής χρήσης
 – είτε μικτής/πολλαπλής χρήσης, τουλάχιστον εννέα (9) θέσεων και να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τη μεταφορά πελατών καταλυμάτων χωρίς κόμιστρο.
- c. Η δαπάνη χρηματοδοτικής μίσθωσης μεταφορικών μέσων θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη μόνο όταν ο εκμισθωτής μπορεί να συνάπτει συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1665/1986 (ΦΕΚ 194 Α'), όπως ισχύει, και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19_της Απόφασης του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού 81986/ΕΥΘΥ712/31.7.2015 «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία Ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων» (ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2015), όπως ισχύει.

Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών

- d. Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.
- e. Σε επενδυτικά σχέδια που έχουν ως έναν εκ των επιλέξιμων ΚΑΔ επένδυσης τον ΚΑΔ 49, τον ΚΑΔ 50, τον ΚΑΔ 77 ή αναλυτικούς αυτών, η προμήθεια αυτοκινούμενων μεταφορικών μέσων, σκαφών θαλάσσης χωρίς πλήρωμα και ποδηλάτων κάθε μορφής που προορίζονται προς εκμίσθωση, θεωρείται εξοπλισμός.

8. Παρακολούθηση υλοποίησης του Επενδυτικού Σχεδίου

Οι δαπάνες παροχής υπηρεσιών παρακολούθησης και διαχείρισης επενδύσεων είναι επιλέξιμες υπό τους ακόλουθους όρους:

- 8.1 Αφορούν στο χρονικό διάστημα από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης και μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης
- 8.2 Οι πιθανές δαπάνες διαμονής, μετακίνησης και λοιπές δαπάνες ταξιδιών των συμβούλων περιλαμβάνονται στη συνολική αμοιβή τους και δεν είναι επιλέξιμες ως διακριτές δαπάνες.
- 8.3 Το επιλέξιμο προς χρηματοδότηση ποσό/ύψος αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 2.500€.

9. Μελέτες / έρευνες αγοράς

Μελέτες και έρευνες κάθε μορφής που στοχεύουν στον εκσυγχρονισμό και στην ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών της ενισχυόμενης επιχείρησης, είναι επιλέξιμες υπό τους ακόλουθους όρους:

- 9.1 Ο επιλέξιμος Π/Υ για κάθε μελέτη ή έρευνα δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 2.500€. Επίσης, ο συνολικός επιλέξιμος Π/Υ στην κατηγορία αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 5.000€.
- 9.2 Δεν είναι επιλέξιμες οι μελέτες πυροπροστασίας, περιβαλλοντικών επιπτώσεων, απόκτησης άδειας λειτουργίας της επιχείρησης ή νόμιμου απαλλακτικού από αυτήν, μελέτες επαγγελματικού κινδύνου και παρεμφερείς μελέτες οι οποίες είναι απαραίτητες για την νόμιμη λειτουργία της επιχείρησης.
- 9.3 Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής θα αξιολογούνται για τη σκοπιμότητά τους σε σχέση με το μέγεθος της επιχείρησης, καθώς και για τη συνάφειά τους σε σχέση με το επιχειρηματικό σχέδιο.

10. Μισθολογικό κόστος εργαζομένων (υφιστάμενου ή/και νέου Προσωπικού)

Το μισθολογικό κόστος (Μισθοδοσία) απασχολούμενων στην επιχείρηση είναι επιλέξιμο υπό τους ακόλουθους όρους:

Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών

ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

- 10.1 Οι εργαζόμενοι να απασχολούνται στην επιχείρηση με εξαρτημένη πλήρη ή μερική απασχόληση (μισθωτή εργασία).
- 10.2 Δαπάνες στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες σε όλο το χρονικό διάστημα επιλεξιμότητας δαπανών του Προγράμματος.
- 10.3 Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνονται στον συνολικό επιχορηγούμενο Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου.
- 10.4 Οι ΕΜΕ μισθωτής εργασίας της επιχείρησης του έτους 2015 θα πρέπει να διατηρηθούν σε όλη τη διάρκεια υλοποίησης του έργου, όσο και κατά το τελευταίο έτος υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου. Ως τελευταίο έτος υλοποίησης θεωρούνται οι δώδεκα (12) μήνες που προηγούνται της ημερομηνίας ολοκλήρωσης του σχεδίου
- 10.5 Σε επενδυτικά σχέδια που ολοκληρώνονται σε μικρότερο των δώδεκα (12) μηνών χρονικό διάστημα, η υποχρέωση διατήρησης του υφιστάμενου Προσωπικού τους παραμένει και, εφόσον δεν εκπληρωθεί στην ολοκλήρωση, αφορά στους επόμενους της ολοκλήρωσης μήνες και μέχρι την συμπλήρωση 12 μηνών.
- 10.6 Ε.Μ.Ε. μισθωτής εργασίας το κόστος της οποίας επιχορηγείται από άλλο Φορέα (πχ ΟΑΕΔ), προσμετράται στη διατήρηση Προσωπικού. Ωστόσο το μισθολογικό κόστος αυτής της ΕΜΕ δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη στην παρούσα Κατηγορία Δαπανών.
- 10.7 Ε.Μ.Ε. μισθωτής εργασίας εργαζομένων που είναι σύζυγοι ή συγγενείς α' και β' βαθμού με τους Εταίρους/Μετόχους της επιχείρησης, προσμετράται στη διατήρηση Προσωπικού. Ωστόσο το μισθολογικό κόστος αυτής της ΕΜΕ δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη στην παρούσα Κατηγορία Δαπανών.
- 10.8 Όλοι οι υπολογισμοί γίνονται σε ΕΜΕ. Εργαζόμενοι που απασχολούνται με μερική απασχόληση λογίζονται ως κλάσματα ΕΜΕ.

ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΝΕΟΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

- 10.1 Οι εργαζόμενοι να απασχολούνται στην επιχείρηση με εξαρτημένη πλήρη ή μερική απασχόληση (μισθωτή εργασία).
- 10.2 Δαπάνες στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες σε όλο το χρονικό διάστημα επιλεξιμότητας δαπανών του Προγράμματος.
- 10.3 Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνονται στον συνολικό επιχορηγούμενο Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου.
- 10.4 Στην περίπτωση επιχορήγησης νεοπροσλαμβανόμενου Προσωπικού, οι επιχορηγούμενες ετήσιες μονάδες εργασίας (ΕΜΕ) **πρέπει να είναι**

Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών

πρόσθετες (δηλ. να προσαυξάνουν) ως προς τις ΕΜΕ της επιχείρησης κατά το έτος 2015.

Οι πρόσθετες επιχορηγούμενες ΕΜΕ θα πρέπει **να διατηρούνται κατά το τελευταίο έτος υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου**. Ως τελευταίο έτος υλοποίησης θεωρούνται οι δώδεκα (12) μήνες που προηγούνται της ημερομηνίας ολοκλήρωσης του σχεδίου.

- 10.5 Σε επενδυτικά σχέδια που ολοκληρώνονται σε μικρότερο των δώδεκα (12) μηνών χρονικό διάστημα, η υποχρέωση διατήρησης του υφιστάμενου και νέου Προσωπικού τους παραμένει και, εφόσον δεν εκπληρωθεί στην ολοκλήρωση, αφορά στους επόμενους της ολοκλήρωσης μήνες και μέχρι την συμπλήρωση 12 μηνών.
- 10.6 Ε.Μ.Ε. μισθωτής εργασίας το κόστος της οποίας επιχορηγείται από άλλο Φορέα (πχ ΟΑΕΔ), προσμετράται στη διατήρηση Προσωπικού. Ωστόσο το μισθολογικό κόστος αυτής της ΕΜΕ δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη στην παρούσα Κατηγορία Δαπανών.
- 10.7 Ε.Μ.Ε. μισθωτής εργασίας εργαζομένων που είναι σύζυγοι ή συγγενείς α' και β' βαθμού με τους Εταίρους/Μετόχους της επιχείρησης, προσμετράται στη διατήρηση Προσωπικού. Ωστόσο το μισθολογικό κόστος αυτής της ΕΜΕ δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη στην παρούσα Κατηγορία Δαπανών.
- 10.8 Όλοι οι υπολογισμοί γίνονται σε ΕΜΕ. Εργαζόμενοι που απασχολούνται με μερική απασχόληση λογίζονται ως κλάσματα ΕΜΕ.

Β. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Επισημαίνεται ότι :

- Δεν θεωρούνται επιλέξιμες οι δαπάνες που πραγματοποιούνται πριν από τον χρόνο έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών.
- Για την περίπτωση τιμολογίων που είναι ξενόγλωσσα (εκτός αγγλικής) και δυσκολεύουν την απόφαση για την επιλεξιμότητά τους μπορεί να ζητηθεί η μετάφραση τους στην ελληνική γλώσσα, από επίσημο φορέα. Επίσης, θα προσκομίζονται για την πιστοποίηση των δαπανών όλα τα συνοδευτικά έγγραφα και οι αντίστοιχες τραπεζικές συναλλαγές, ώστε να είναι δυνατή η ύπαρξη αξιόπιστης ελεγκτικής αλυσίδας για την προμήθεια, τη διακίνηση των προϊόντων και την εξόφληση του προμηθευτή.
- Για τον έλεγχο των τιμών, οι αρμόδιες Υπηρεσίες και Επιτροπές μπορούν να ελέγχουν τα στοιχεία αξίας των μηχανημάτων και εξοπλισμού. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες και Επιτροπές μπορεί να ζητούν από το δικαιούχο, τον προμηθευτικό οίκο ή και τρίτους πρόσθετα κατά την κρίση τους στοιχεία και πληροφορίες για εξακρίβωση της αξίας για τον έλεγχο των τιμών αυτών.

Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό τους και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών

4. Για τον έλεγχο του κόστους των δαπανών της επένδυσης μπορούν να χρησιμοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες και Επιτροπές κάθε είδους αποδεικτικά στοιχεία, όπως μέθοδοι κοστολόγησης κτιριακών και άλλων κατασκευαστικών εργασιών που θα λαμβάνουν υπόψη τη φύση και το είδος των συγκεκριμένων κτιριακών κατασκευών.
5. Όλες οι δαπάνες θα εξετάζονται για την επιλεξιμότητά τους, το εύλογο του κόστους καθώς και για τη σκοπιμότητά τους σε σχέση με την επιχείρηση και το επιχειρηματικό σχέδιο κατά την πιστοποίησή τους. Σε περίπτωση που οι δαπάνες που πιστοποιούνται δεν κριθούν επιλέξιμες, εύλογες ή/και σχετικές με την επιλέξιμη δραστηριότητα της επιχείρησης κατά την πιστοποίηση τους, θα γίνεται δεκτό μόνο το ποσό που χαρακτηρίζεται ως επιλέξιμο, εύλογο και σχετικό.
6. Δεν γίνονται αποδεκτές ως επιλέξιμες δαπάνες, πάσης φύσεως παραστατικά αυτοτιμολόγησης σε περίπτωση λήψης υπηρεσιών (αποδείξεις δαπάνες, τιμολόγια αυτοπαράδοσης κ.α).
7. Συμβάσεις ή Ιδιωτικά Συμφωνητικά συντάσσονται και προσκομίζονται υποχρεωτικά, όταν αυτό απαιτείται από τη Φορολογική Νομοθεσία.
8. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) είναι επιλέξιμη δαπάνη, εφ' όσον ο δικαιούχος δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα ΦΠΑ όπως εκάστοτε ισχύει. Ειδικότερα, είναι επιλέξιμη δαπάνη εφ' όσον βαρύνει δαπάνες που χρησιμοποιούνται για την άσκηση εξαιρούμενων ή απαλλασσόμενων του ΦΠΑ δραστηριοτήτων του δικαιούχου.
9. Στις περιπτώσεις που ο ΦΠΑ βαρύνει δαπάνες οι οποίες χρησιμοποιούνται τόσο για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης όσο και για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες παρέχεται το σχετικό δικαίωμα, ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη κατά το ποσοστό που δεν μπορεί να ανακτηθεί. Σημειώνεται ότι, όταν ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη, συμπεριλαμβάνεται στον επιχορηγούμενο π/υ και σε καμία περίπτωση δεν τον προσαυξάνει.
10. Σημειώνεται ότι δεν είναι επιλέξιμη η πρόσληψη συζύγων και συγγενών α' και β' βαθμού.

1.1.6.2 – ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός κάθε επενδυτικού σχεδίου δυνητικού δικαιούχου ενίσχυσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τον συνολικό Κύκλο Εργασιών του έτους 2015 ή το ποσόν των εκατόν πενήντα χιλιάδων ευρώ (150.000€), αν ο κύκλος εργασιών είναι μεγαλύτερος από τα 150.000€ και δεν μπορεί να είναι κατώτερος των δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ (15.000€).

Γενικές επισημάνσεις:

- Σε περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο θα έχει προϋπολογισμό μικρότερο από 15.000€, τότε αυτό θα κρίνεται μη επιλέξιμο εξ αρχής και δε θα μπορεί να υποβληθεί.